Dosarul: nr.2a-2622/23(2-22166661-02-2a-14072023)
Prima instanță: Judecătoria Ungheni (sediul Central), judecător - R. Costru

D E C I Z I E

30 ianuarie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii: Ruxanda Pahopol și Dorin Dulghieru

examinând în procedura scrisă, apelul declarat de OCN ”*****” SRL, în cauza civilă, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN ”*****” SRL împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 01 martie 2023, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

A C O N S T A T A T:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 15.11.2022, OCN ”*****” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ***** cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii, a indicat că, potrivit contractului de împrumut cu nr.645236 din 03.08.2021, OCN ”*****” SRL a acordat ***** un împrumut în sumă de 6000 lei cu termen final de rambursare la data de 03.08.2022.
3. Notează că, potrivit contractului nr.645236 din 03.08.2021, pârâta s-a obligat să restituie creditul acordat, dobânda, taxele și comisioanele aferente conform graficului de rambursare inclus în contractul de credit, însă până în prezent nu și-a onorat obligațiile contractuale.
4. Susține reclamantul că, a expediat în adresa pârâtei cerere prealabilă, confirmată prin aviz de recepție, prin care i-a comunicat pretențiile și posibilitatea de a achita valoarea creditului și a sumelor aferente, în termen de 7 zile calendaristice, sau posibilitatea de a recurge la procedura de mediere extrajudiciară, însă cererea a rămas fără răspuns.
5. Indică că, conform conform pct.6.3. din contractul de credit, pentru neachitarea în termenul stabilit a creditului, dobânzii și a comisionului pentru utilizarea creditului, împrumutatul este obligată sa achite o penalitate punitivă de întârziere în mărime de 1,

5 % din suma restantă, calculate pentru fiecare zi calendaristică de întârziere până la achitarea integrală a sumelor scadente. În cazul existenței datoriei neachitate după expirarea perioadei de grație sus menționate, penalitate se va calcula pentru întreaga perioadă restantă.

6. Astfel, solicită reclamantul încasarea de la *****în beneficiul OCN ”*****” SRL a datoriei conform contractului de împrumut nr.645236 din 03.08.2021 în mărime de 6000 lei, dobânda contractuală în mărime de 3822,02 lei, penalitate în mărime de 2177,98 lei, taxa de stat în sumă de 360 lei, precum și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 360 lei.

Poziția instanței de fond:

7. Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 01 martie 2023, acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la ***** în beneficul OCN ”*****” SRL suma de 6000 lei cu titlu de datorie, taxa de stat în mărime de 270 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 360 lei. În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Solicitarea apelantului:

8. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 17.03.2023, OCN ” *****” SRL a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 01 martie 2023, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea pretențiilor respinse, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Argumentele participanților la proces:

9. În motivarea cererii de apel, apelantul OCN ”*****” SRL a indicat că, hotărârea instanței de fond este parțial neîntemeiată, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nefiind constatate și elucidate pe deplin.

10. Notează că, la data de 03 august 2021 între OCN ”*****” SRL în calitate de creditor şi ***** în calitate de debitor a fost încheiat contractul de credit nebancar nr.645236. Obiectul contractului a constituit acordarea de către creditor către debitor a sumei de 6000 lei cu titlu de credit pe un termen de 12 luni.

11. Având în vedere faptul că contractul a fost încheiat cu titlu oneros, drept preţ a contractului a fost stabilită o dobândă contractuală anuală în mărime de 3822,02 lei.

12. Astfel, debitorul ***** urma să restituie în 12 rate lunare către creditorul OCN ”******” SRL suma totală de 9822,02 lei.

13. Susține că, debitorul ***** însă nu şi-a executat obligaţiile asumate conform contractului de credit nebancar nr.645236, fapt ce a determinat creditorul să se adreseze cu prezenta acţiune în instanţa de judecată cu privire la încasarea datoriei, penalităţii şi compensarea cheltuielilor de judecată.

14. Indică că, instanţa de fond la adoptarea soluţiei a reţinut existenţa raporturilor juridice de împrumut, fapt pentru care a dispus încasarea corpului creditului acordat debitorului *****, însă, în partea încasării dobânzii contractuale şi a penalităţii de întârziere instanţa de fond a respins acţiunea, constatând nulitatea clauzelor contractuale care le reglementează în contract.

15. Subliniază că, aplicabile speţei sunt prevederile art.1763 Cod civil care reglementează contractul de credit. Or, creditorul care a acordat capitalul în mărime de 6000 lei şi care corelativ este în drept să pretinde la restituire este o organizaţie de creditare nebancară şi nicidecum o persoana fizică

16. În motivarea soluţiei de constatare a nulităţii absolute a clauzelor contractuale instanţa a invocat prevederile Legii cu privire la contractele de credit pentru consumatori.

17. Menționează că, în speță, valoarea plăților suplimentare (dobândă, penalitate) solicitată de la intimata ***** cumulează suma de 6000 lei, ceea nu depăşeşte valoarea debursată a creditului acordat acesteia în mărime de 6000 lei, fiind echivalentă cu valoarea capitalului acordat debitorului. Pe când legiuitorul stipulează clar şi fără loc de interpretări faptul că, valoarea altor sume aferente creditului nu urmează să depăşească corpul creditului.

18. În aceste circumstanţe consideră că, instanţa de fond a interpretat eronat legea materială aplicabilă speţei, ca finalmente să adopte o soluţie neîntemeiată în prezenta cauză.

Procedura de examinare:

19. Colegiul civil notează că, cauza din speță a fost examinată în fond în procedura cererilor cu valoare redusă și astfel, în ordinea art.276^4 alin.(5) CPC, a dispus examinarea cererii de apel în procedură scrisă, prevederile art.276^3 CPC fiind aplicate corespunzător.

Termenul de declarare a apelului:

20. În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

21. Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 01.03.2023, iar cererea de apel a fost depusă la data de la 17.03.2023, prin urmare Colegiul constată că, apelul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de apel:

22. Studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate la materialele cauzei, analizând argumentele apelantului expuse în cererea de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide asupra admiterii cererii de apel, cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe și cu emiterea unei noi hotărâri, reieșind din următoarele considerente.

23. În conformitate cu prevederile art.385 alin.(1) lit.c) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emițând o nouă hotărîre.

24. Potrivit dispozițiilor art.386 CPC, hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite

cu probe veridice şisuficiente;concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronată. O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

25. În conformitate cu art.387 Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională, a interpretat eronat legea, a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului

26. Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

27. Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

28. În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

29. În conformitate cu prevederile art.276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă. Procedura reglementată de prezentul capitol nu se aplică în materie fiscală, vamală sau în cazul răspunderii pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică ori de o persoană cu funcţie de răspundere şi al răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată, precum şi în cazul litigiilor cu privire la drepturile nepatrimoniale. Dispoziţiile prezentului cod privind procedura contencioasă se aplică la examinarea cererilor cu valoare redusă în măsura în care dispoziţiile prezentului capitol nu prevăd altfel.

30. Potrivit prevederilor art.276^3 Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sânt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă

instanţeijudecătoreştişi reclamantului o referinţă, precum şi copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvenţională în condiţiile art.art.172 şi 173 Cod de procedură civilă, doar dacă valoarea acţiuniireconvenţionale nu depăşeşte valoarea admisibilă şicondiţiile legale de exercitare a cererii iniţiale cu valoare redusă. Dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile prezentului capitol sânt inaplicabile.

31. Totodată, potrivit prevederilor art.276^4 Cod de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărîrii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pîrîtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărîrea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărîrea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunţare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.

32. În conformitate cu prevederile art.373 alin.alin.(1), (2), (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

33. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

34. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

35. Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.alin.(1), (2), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

36. Colegiul civil reiterează că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (HirroBalani c. Spaniei,

nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Circumstanțele de fapt ale pricinii:

37. Din materialele cauzei rezultă că, la data de 03.08.2021, între OCN ”*****” SRL în calitate de împrumutător și ***** în calitate de împrumutat a fost încheiat un contract de credit nebancar cu nr.645236 (f.d.7-9).

38. Prin dispoziția de plată nr.645236 din 03.08.2021, se atestă faptul că ***** a recepționat contra semnătură de la OCN ”*****” SRL suma de 6000 lei (f.d.14)

39. Potrivit pct.6 din contractul de credit nebancar nr.645236 din 03.08.2021, pentru utilizarea creditului, debitorul se obligă la plata unei dobînzi aferente fixe în mărime de 8,5% lunar.

40. Conform pct.6.3 al contractului de credit nebancar, pentru neachitarea în termenul stabilit a creditului, dobânzii și a comisionului pentru utilizarea creditului, la alegerea creditorului, debitorul este obligat să achite începând cu a patra zi a restanței și până la momentul achitării complete a acestei restanțe, o penalitate de întârziere în mărime de 1% din suma restantă a creditului și a dobânzii, calculate pentru fiecare zi calendaristică de întârziere până la achitarea integrală a sumelor scadente.

41. Astfel, potrivit calculul privind datoria debitorului *****în temeiul contractului de credit nebancar nr.645236 din 03.08.2021, se atestă valoarea creditului restant în mărime de 6000 lei, dobânda în mărime de 3822,02 lei și penalitatea în mărime de 2177,98 lei (f.d.17).

42. La data de 13.06.2022, în adresa debitorului Olga Gorea, prin intermediul Oficiului poștal, de către apelantul OCN ”*****” SRL a fost expediată reclamația privind soluționarea prealabilă a litigiului, potrivit căreia s-a solicitat ca în termen de 7 zile, să fie achitată datoria contractuală în sumă de 12000 lei (f.d.15).

43. Notificarea în cauză a fost recepționată de către *****(f.d.16), dar a rămas fără răspuns.

44. Astfel, instanța de apel a reținut că, OCN ”*****” SRL în calitate de împrumutător și-a onorat integral obligațiile contractuale de acordare a sumei de 6000 lei cu împrumut debitorului *****, fapt confirmat prin înscrisurile administrate la dosar, și anume dispoziția de plată nr.645236 din 03.08.2021.

45. Conform art.774 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

46. Potrivit art.775 Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bunăcredinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei. Este nulă clauza prin care se derogă de la dispoziţiile alin.(1).

47. În conformitate cu art.776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

48. Conform art.858 alin.(1), (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bunăcredinţă, la locul şi în momentul stabilit.
49. În concordanță cu dispozițiile statuate la art.901 Cod civil, neexecutarea obligației înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației. Alin.1 al acestui articol prevede că, atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa: a) să ceară executarea silită a obligației; b) să suspende executarea obligației corelative; c) să reducă obligația sa corelativă; d) să recurgă la rezoluțiunea contractului; e) să ceară plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit prin neexecutare; f) să exercite orice alt mijloc juridic de apărare, prevăzut de lege sau contract, pentru realizarea dreptului său încălcat prin neexecutare.
50. Conform art.992 alin.(1) și (2) Cod civil prevede că, contractul este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sunt aplicabile normele cu privire la actul juridic.
51. Potrivit art.1242 alin.(1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.
52. Conform art.1247 alin.(1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluțiunea împrumutului.
53. Conform art.1248 alin.(2) Cod civil, dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobânzii aferente în condițiile stabilite la art.864 alin.(2) şi (4).
54. Potrivit art.1763 alin.(1) Cod civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobânzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. (2) Contractul de credit se încheie în scris. (3) Faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul. (4) Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizații de creditare nebancară, precum și alte organizații care acordă credite în baza legii.

55. Prima instanţa, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea contestată din 01.03.2023, a dispus încasarea din contul ***** a datoriei conform contractului de credit nr.645236 din 03.08.2021, în mărime de 6000 lei, respingând pretențiile reclamantului cu privire la încasarea dobânzii contractuale și a penalității, constatând că sunt lovite de nulitatea absolută prevederile pct.4.4. și pct.6.3 din contractul de credit nr. nr.645236 din 03.08.2021.
56. Colegiul civil consideră că, deși prima instanță, corect a stabilit raportul juridic civil dintre părți și întemeiat a încasat din contul ***** în beneficiul OCN ”*****” SRL datoria în sumă de 6000 lei, pe motiv că la caz s-a constatat cu certitudine că deși reclamantul OCN ”*****” SRL și-a executat integral obligațiile contractuale, transmițând pârâtului ***** împrumutul bănesc în mărime de 6000 lei, împrumutatul, contrar prevederilor contractuale nu și-a executat obligația corelativă de a-l restitui în termenul prevăzut de părți, înregistrând o datorie în mărime de 6000 lei, instanța neîntemeiat a respins capătul de cerere al reclamantului cu privire la încasarea dobânzii.
57. Intimata ***** nu a contestat hotărârea primei instanțe, iar OCN ”*****” SRL și-a manifestat dezacordul cu respingerea pretențiilor privind încasarea dobânzii contractuale și a penalității.
58. Colegiul civil apreciază ca fiind nefondată concluzia primei instanțe cu privire la respingerea pretenției cu privire la încasarea dobânzii, or, conform art.15 alin.(7) din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12.07.2013, se interzice aplicarea oricăror plăţi (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plăţi) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani şi/sau în care suma iniţială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referinţă se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depăşească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar, ceea ce la caz nu s-a stabilit, avînd în vedere că valoarea totală a dobînzii nu depășește suma împrumutului.
59. Or, prin acțiunea depusă OCN ”*****” SRL, pe lângă suma împrumutului restant în mărime de 6000 lei, solicită o dobîndă contractulă în mărime de 3822,02 lei.
60. Conform art.1764 alin.(1) Cod civil, părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante.
61. La fel, se reține că contractul de credit nu este un contract cu titlu gratuit, însă implică careva costuri și cheltuieli pe care OCN ”*****” SRL le suportă la acordarea creditelor nebancare.
62. Așadar, Colegiul civil conchide că, cerința dobânzii contractuale în cuantumul solicitat este întemeiată, or, serviciul de creditare nu este cu titlu gratuit, urmând a acoperi cheltuielile de creditare ale companiei.

63. Urmează a se preciza că, dobânda restantă pretinsă nu este decât o dobândă datorată de debitorul obligaţiei de a da o sumă de bani la un anumit termen, calculată pentru perioada anterioară împlinirii termenului scadenţei obligaţiei.
64. Se observă, aşadar, că aceasta ar fi remuneraţia/preţul ce se cuvine creditorului pentru folosinţa capitalului. Mai mult decât atât, în condiţiile în care rata împrumutului de bani a fost stabilită convenţional, părţile sunt, în principiu, libere să stabilească cuantumul dobânzii.
65. În această ordine de idei, Colegiul precizează că împrumutul în speţă este cu titlu oneros, adică este un împrumut cu dobândă. O condiţie pentru ca împrumutul să fie purtător de dobândă, este nevoie de o clauză în acest sens, iar dacă nu există o clauză în acest sens, dobânda nu este datorată de drept.
66. În plus, libertatea contractuală poate fi valorificată numai în cadrul legal, cu respectarea unor limite rezonabile, impuse de raţiuni de ocrotire a unor interese publice şi private legitime
67. Din aceste motive, Colegiul civil consideră că, OCN ”*****” SRL este îndreptățit să solicite încasarea de la ***** dobânda contractuală în mărime de 3822,02 lei, reieșind din faptul că părțile la momentul semnării contractului, au prevăzut încasarea unei dobânzi contractuale, intimatul ***** fiind de acord cu aceste prevederi contractuale, nu a înaintat careva obiecții în acest sens, fapt pentru care instanța de apel va dispune încasarea din contul pârâtului/intimat a dobânzii prevăzută de contractul de împrumut nr.645236 din 03.08.2021.
68. Cu referire la pretențiile reclamantului privind încasarea penalității în mărime de 2177,98 lei, Colegiul civil reține următoarele.
69. În conformitate cu prevederile art.947 Cod civil, (1) Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). (2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. (3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.
70. Conform art.948 Cod civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancțiunea nulității absolute.
71. Potrivit art.334 alin.(1) Cod civil, actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule.
72. În conformitate cu prevederile art.329 alin.(1) și (2) Cod civil, în contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecţie). Nulitatea de protecţie operează doar în măsura în care avantajează consumatorul.

73. Conform art.1073 Cod Civil într-un contract dintre profesioniști, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este prevăzută la art.1077 și deviază considerabil, contrar bunei-credințe, de la bunele practici comerciale.
74. În conformitate cu art.1069 Cod Civil, (1) Clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. (2) Dacă una dintre părţi propune celeilalte părţi să selecteze din mai multe clauze, clauza nu se consideră negociată individual doar pentru că cealaltă parte a selectat din clauzele propuse. (3) Dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual. (4) În contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terţ au fost propuse de către profesionist.
75. Potrivit art.3 din Legea nr.202 din 12.07.2013 privind contractele de credit pentru consumatori, contract de credit pentru consumatori - contract prin care un creditor acordă sau se angajează să acorde unui consumator un credit sub forma de amânare la plată, împrumut sau alte facilităţi similare, cu excepţia contractului pentru prestarea de servicii în mod continuu sau pentru furnizarea de bunuri de acelaşi fel, atunci când consumatorul plăteşte pentru acestea în rate, pe toată durata furnizării lor
76. În conformitate cu art.16 lit.a) Legea nr.105 din 13.03.2003 privind protecţia consumatorilor, consumatorul, la încheierea contractelor, are următoarele drepturi, de a lua liber decizii la achiziţionarea produsului, serviciului, fără a i se impune în contracte clauze abuzive sau care pot favoriza folosirea unor practici comerciale incorecte, de natură a influenţa opţiunea acestuia.
77. În acest sens, Colegiul civil reține că, OCN „*****” SRL a admis în textul contractului clauze abuzive, prin introducerea în contractul de credit nr.645236 din 03.08.2021 a unei clauze penale în mărime de 1% pentru fiecare zi de întârziere, la pct.6.3. al contractului, acesta are menirea de a crea consumatorului condiții disproporționale în raport cu persoana împrumutătorului, fapt care este inadmisibil în cadrul relațiilor cu consumatorii.
78. Conform art.3 din Directiva 93/13 CEE, o clauză contractuală, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, este abuzivă, în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună- credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual, atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avutposibilitatea de a influența conținutul ei.
79. Având în vedere că contractul de împrumut nr.645236 din 03.08.2021 a fost încheiat în ziua adresării pîrîtului cu cerere pentru acordarea creditului, este evident că

clauzele contractuale care prevăd obligația de plată a penalității în mărime de 1% pentru fiecare zi nu au fost negociate.
80. Astfel, pîrîtul nu a negociat și nici nu a avut posibilitatea reală de a negocia și de a se familiariza cu condițiile contractuale.
81. Colegiul civil evidențiază că, consimțământul dat de consumator în momentul încheierii contractului este considerat de legiuitor inexistent întrucât a fost exprimat în contextul unei stări de constrângere financiară, stare de care OCN ”*****” SRL, în calitate de comerciant, s-a folosit şi astfel a impus obligații excesive contractantului aflat într-o poziție defavorabilă.
82. Astfel se constată că, contractul de împrumut încheiat de organizația de creditare nebancară ”*****” SRL este contract pre-formulat, de adeziune, întrucât nu se negociază, acceptarea lui fiind o condiție pentru a încheia orice contracte cu întreprinderea. Voința clientului se rezumă la a semna sau nu contractul. Faptul că contractul este unul de adeziune, se deduce și din documentele depuse la dosar de reclamant, rezultând că toate riscurile contractului, precum şi cheltuielile contractului sunt în sarcina consumatorului.
83. Corespunzător, reieșind din înscrisurile anexate la materialele cauzei, s-a constatat că pârâtului i-a fost aplicată penalitate în mărime de 1% pe zi începînd cu prima zi a restanței și pînă la rambursarea totală a restanței, ceia ce conform calculului prezentat de reclamant/apelant constituie suma de 2177,98 lei, pretenție pe care Colegiul civil o atestă ca fiind contrară normelor de drept evocate, abuzivă și pe cale de consecință, necesită a fi respinsă ca neîntemeiată.
84. Colegiul a mai reținut că, deși la contractul de împrumut sunt prezentate informațiile standard privind creditul pentru consumatorii, iar reclamantul consideră că au fost negociate condiţiile contractului, ultimul nu a făcut dovada faptului că aceste condiții au fost negociate, or mențiunea împrumutatului, precum că i-au fost furnizate informații cu privire la oferta companiei și confirmarea precum că acesta consimte fără rezerve condițiile contractuale și că condițiile au fost negociate de către părți sunt formale și standardizate, pentru toţi debitorii, consumatorului nefiindu-i aduse și explicate clar aceste condiții contractuale, iar acesta a fost lipsit de posibilitatea să influențeze natura lor, iar consimțământul dat de consumator la momentul încheierii contractului este considerat ca fiind inexistent, întrucât a fost exprimat în contextul unei stări de constrângere financiară, stare de care OCN „*****” SRL, în calitate de comerciant, a profitat de poziția sa dominantă impune obligaţii excesive cocontractantului aflat într-o poziţie defavorabilă
85. Instanța de apel consideră că reclamantul/apelant nu a demonstrat faptul că contractul încheiat de către acesta cu clienţii sunt negociate şi încheiate în conformitate cu prevederile legii, iar clauza contractuală care prevede obligaţia de plată a penalității este una abuzivă, fiind declarată nulă, or apelantul contrar prevederilor art.1069 alin.(4) Cod civil nu a răsturnat prezumția negocierii individuale a contractului şi în special a clauzei contractuale ce prevede obligaţia de plată a

penalității, astfel, în cazul în care comerciantul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual, lui îi revine sarcina probei, or faptul că debitorului i-au fost aduse la cunoștință clauzele contractuale, iar ultimul le-a acceptat nu poate echivala cu negocierea acestor clauze.

86. Prin urmare, instanţa de fond corect a stabilit caracterul abuziv și întemeiat a constatat nulitatea clauzei penale prevăzută la pct.6.3. Condițiile contractuale standard ale contractului de împrumut.

87. Scopul instituirii nulității absolute a clauzelor abuzive constă în descurajarea profesioniștilor să utilizeze clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii. Scopul menționat nu poate fi atins dacă în rezultatul constatării nulității absolute efectele clauzelor abuzive s-ar diminua până la limita stabilită prin lege. În acest caz, este necesară excluderea totală a efectelor clauzelor abuzive, astfel încât să se înțeleagă că, în cazul constatării caracterului abuziv al clauzelor contractuale, utilizatorul nu va putea miza pe reducerea efectelor clauzelor abuzive până la minimul legal, astfel fiind sancționat pentru practicarea clauzelor abuzive.

88. Potrivit art.82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

89. Potrivit art.94 alin.(1) CPC, care reglementează că instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată.

90. Astfel, având în vedere că cererea de apel depusă de OCN ”*****” SRL, urmează a fi admisă, Colegiul civil va dispune încasarea din contul ***** în beneficiul OCN ”*****” SRL a cheltuielilor de judecată, formate din taxa de stat în sumă de 202, 50 lei, pentru examinarea cauzei în ordine de apel, conform ordinului de plată nr.7517143 din 20.06.2023.

91. Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil conchide despre necesitatea admiterii apelului declarat de OCN ”*****” SRL împotriva hotărârii Judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 01 martie 2023, cu casarea parțială a acesteia, în partea respingerii pretenției privind încasarea dobânzii contractual, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a cerințelor OCN ”*****” SRL privind încasarea din contul ***** a dobânzii contractuale în mărime de 3822,02 lei și suma de 202,50 lei, cu titlu de cheltuieli de plată a taxei de stat, pentru examinarea cauzei în ordine de apel.

92. În conformitate cu prevederile art.art.276^4, 385 lit.c), 390, 394 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E:

Se admite cererea de apel declarată de OCN ”*****” SRL.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 01 martie 2023, pronunțată în cauza civilă, examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de OCN ”*****” SRL împotriva ***** cu

privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, în partea respingerii pretenției privind încasarea dobânzii contractuale, și se pronunță în această parte o hotărâre nouă prin care:

Pretenția înaintată de OCN ”*****” SRL împotriva ***** cu privire la încasarea dobânzii contractuale se admite.

Se încasează din contul ***** în beneficiul OCN ”*****” SRL dobânda contractuală în mărime de 3822 (trei mii opt sute douăzeci și doi) lei 02 bani.

În rest, hotărârea Judecătoriei Ungheni (sediul Central) din 01 martie 2023 se menține.

Se încasează din contul ***** în beneficiul OCN ”*****” SRL suma de 202 (două sute doi) lei 50 bani, cu titlu de cheltuieli de plată a taxei de stat, pentru examinarea cauzei în ordine de apel.

Decizia este definitivă și irevocabilă din momentul pronunțării.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Anatol Pahopol

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Dorin Dulghieru